

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 29.

— Sibiu, Mercuri 8/20 Aprile. —

1881.

Lupt'a pentru dreptu.

De Dr. Rudolf de Jhering.

In lupta iti vei afli dreptulu!

(Urmare.)

Dreptulu si justiti'a nu potu prospera intr'o tiara numai prin faptul ca judele se stea totdeauna gat'a pe scaunu si politi'a se si expedie organele, ci fia-care trebe se conlucredie din parte'i: fia-care e chlamatu se sdrobésca capulu idrei arbitriului si ilegalitatiei, ori-unde l'ar intimpiná.

Nu e necessariu se mai accentuamu catu de multu se inobilesca printr'acésta concepiune chlamarea fia-caruia in privinti'a realisarei dreptului seu: in loculu atitudinei unilaterale si mai multu receptiva fatia cu legea pe care a propagat'o doctrin'a de pana acum, pune unu raportu de reciprocitate, in care nedreptatitulu dá lelei acelasi servitiu pe care ea i'lu ofere. In fine e conlucrarea la o actiune mare nationala, pe care i-o increde. Daca o cunosce séu nu, e cu totulu indiferentu, *pentru-ca partea marétia si sublima in ordinea morala a lunei e ca nu póte compá numai pe servitiulu celoru ce o intielegu, ci afla destule mijlóce si legaturi de a face se conlucredie si aceea caror'a le lipsesce cunoscerea datorieloru loru.*

Ca se constringa pe omu la casatoria, unuia'i pune in miscare cele mai nobile sentimente, altuia sensualitate, celui de alu treilea comoditatea, celui de alu patrulea cupiditatea de avere, dar toti se casatorescu. Astfelu si in lupt'a pentru dreptu: chame'lu la postulu seu pe unulu interesulu, pe altulu dorerea de violarea suferita a dreptului seu, pe alu treilea ide'a dreptului, toti se si intinda bratiele la lucrarea comuna *de a aperá dreptulu in contra arbitraritulu!*

Cu acésta, amu ajunsu la punctulu de culminatiune ideale alu luptei nóstre pentru dreptu.

Radicanu-ne dela inferioarele motivu alu interesului la punctulu de privire alu conservarei morale a persónei, amu ajunsu in fine la alu conlucrarei pentru realisarea ideei de dreptu.

In dreptulu meu se violédia si se néga dreptulu, dar se mantine si se restabilesce.

Ce sublima insemnatate nu primesce printrens'a lupt'a omului pentru dreptulu seu! Sub acestu punctu ideale, pe care'lu ridica acésta idea, la ce adencime nu remane sfer'a puru individuale, regiunea interesului personale, scopurile, pasiunile pe cari ignorantele le considera ca propriu terenu alu dreptului!

Ca acésta concepiune a dreptului — pe care o numimu solidaritatea lelei cu dreptulu concretu — le coprinde si le represinta pe amendoue, amu spus'o mai susu. Cu tóte acestea nu e atatu de profunda si de ascunsa, in catu se nu fia intielésa si de celu mai tare egoismu: din contra, póte ca tocmai densulu isi are asupra'i ochiulu celu mai ageru, fiindu-ca corespunde interesului si avantajului seu ca insusi statulu se participe, ca aliatu in propriu'i conflictu. Si apoi, fara voi'a si scirea sa, e radicatu mai pre susu de sine si de dreptulu seu, pe culmea ideale a dreptului, pe care se simte ca representante alu lelei.

Adeverulu remane totu adeveru si candu omulu ajunge se'lu cunosca si se'lu apere numai din strimtul punctu de vedere alu interesului.

Motivele ce conduc pe Shylok inaintea tribunalului ca se si taia ocau'a de carne din corpulu lui Antonio sunt ur'a si dorinti'a de a si resbuna, dar cuvintele ce i pune poetulu*) pe budie sunt in gur'a lui totu asia de adeverate ca si in ori-ce alta gura, e limbagiulu ce va tine in tóte locurile si in toti timpii simtiulu de dreptu violatu, forti'a si inflesibilitatea convictiunei ca dreptulu trebe se remana totu dreptu, e aventulu si emotiunea unui barbatu care scie ca deodata cu obiectulu ce apera,

e verb'a nu numai de persón'a sa, ci de o idea. Pentru ocau'a'i de care, Shakespeare ilu lasa se dica:

„Ocau'a de carne pe care o reclamu
„Este scumpu platita, e a mea, voiú s'o amu,
„Daca nu mi-o dati, pfui de legea vóstra!
„Dreptulu Venetiei astfelu
„Nu mai are vr'o potere
... „Desfidu legea:
... „Stau pe titulu meu!“

„Desfidu legea!“ Prin aceste doue cuvinte, poetulu a caracterisatu adeveratulu raportu dintre dreptulu subiectivu si celu obiectivu, si a fixatu insemnatatea „luptei pentru dreptu“ intr'unu modu cum n'ar fi potut'o fixa mai bine nici unu filosofu de dreptu.

Prin aceste cuvinte lucrulu se schimba deodata, dintr'o pretensiune de dreptu a lui Shylok intr'o cestiune pentru dreptulu Venetiei.

Catu de puternicu, catu de giganticu se dilata figur'a acestui slabu omu candu esprima acele cuvinte! Numai e jidanulu care isi reclama ocau'a de carne, ci insasi legea Venetiei care bate la bar'a justitiei, fiindu-ca dreptulu seu si dreptulu Venetiei sunt totu un'a

Cu dreptulu seu cade si alu Venetiei.

Si apoi, candu se incováia sub lovitur'a sentimentiei care ilu nedreptatiesce, candu — persecutatu de amara umilire — pléca cu pasi tremurandi, cine se póte opri de a nu simti ca, prin elu, s'a umilitu dreptulu Venetiei, ca pléca de acolo nu jidanulu Shylok, ci tipic'a figura a jidanului din evulu mediu, acelu Pari'a alu societatiei, care in zadar striga dupa dreptulu seu?

Partea tragica si emotionátore a sórtei lui nu e ca i s'a refusat dreptulu, ci ca densulu — unu jidanu alu evului mediu — possede credintia in dreptu... s'aru potea dice ca ar fi crestinu!.. o credintia in dreptu tare ca stanc'a pe care nimicu nu i-o stinge si pe care o nutresce insusi judecatoriele, pana candu apoi catastrofa ilu lovesce ca unu trasnetu, ilu destépta din amagire si i spune ca nu e de catu jidanulu proscrisu alu evului mediu, caruia dreptulu i se dá insielandu'lu.

Imaginea lui Shylok ne revóca inaintea sufletulu o alta imagine, pe atatu de istorica pe catu si de poetica, a lui Michael Kohlhaas, pe care Heinrich de Kleist a desemnat'o cu o fidelitate emotionátore in nuvel'a sa cu acelasi titlu.*)

Shylok se departédia sdrobotu, si fara resistentia se supune sentimentiei judecatoriesci.

Astfelu si Michael Kohlhaas. Dupa ce si-a sleitu tóte mijlócele de a si castigá dreptulu violatu in modulu celu mai brutale; dupace, printr'o criminala fapta a justitiei de cabinetu, i s'a inchisu calea legala si dreptatea s'a datu nedreptului, bá inca in persón'a celui mai inaltu representante alu ei, a Domnitoriului, e invinsu de simtiulu durerei pentru inespriabil'a nedreptate ce i s'a facutu. Elu isi dice: „daca e verb'a se fiu calcatu in pitiére, apoi mai bine se fiu cáne de catu omu“ si decisiunea i-e luata: „cine'mi refusa protectiunea lelei, m'arunca in sinulu selbaticiloru din desertu, si mi dá in mana maciuc'a ca se me aperu.“ Smulge dar din man'a justitiei spad'a patata si-o invertesce astfelu in catu spaim'a si terórea se latiescu in tóta tiér'a, esistentia statului se cutremura din inchiaieturele'i putrede, si Domnitoriulu se cutremura pe tronu.

Dar ceea ce ilu entusiasmédia nu e selbaticulu sentimentulu alu resbunarii; nu se face brigantu si asasinu ca Karl Moor — care „ar suná in intrég'a natura, cornulu revolutiunei si-ar pune in lupta aerulu, pamentulu si marea in contra miserabilei hiene“ si care, pentru simtiu'i de dreptu violatu,

*) Noi romanii potemu inlocui pe Machael Kohlhaas in Transilvania cu Horia si Closca si cu toti cei 40,000 martiri ai anului 1848, éra in Romani'a libera cu Tudoru Vladimirescu si in catuva cu Jancu Jianu.

Not'a Red.

declara resbelu omenirei intregi — ci ilu indémna ide'a „ca e datoriu lunei se si dobendésca satisfactiunea, dupa poterile sale, pentru ofensa suferita si se procure concetatiuniloru sei siguritaea in contra altora viitóre.“ Acestei ideei isi sacrifica totulu: fericirea familiei, numele'i stimatu, avere, si viétia si nu intreprinde unu resbelu de nimicire lipsitu de scopu, ci'lu indreptédia numai in contra celoru vinovati si in contra celoru ce facu cauza comuna cu densii.

Si, deschidiendu-i-se perspectiv'a de a si castigá dreptulu, depune armele de buna-voia. Dar, ca si cum ar fi fostu alesu ca se probedie, prin exemplulu seu, pana la ce adencime de infamia cadiuse acelu timpulu lipsitu de dreptu si de onóre, i se retrase cuventulu datu, i se refusa amnestia promisa si si termina viétia pe loculu de supliciu. Totusi, inainte de acésta, isi primesce dreptulu si ide'a ca nu s'a luptatu in zadar, ca a restabilitu dreptulu, ca si-a mantinutu onórea ca omu, i ridica ánim'a mai pre susu de turmentele mortii. Inpacatu cu sine, cu lumea si cu Dumnedieu, merge dupa caláu in linisce si voiosu.

Câte contemplatiuni nu se léga cu acésta drama a dreptului!

Unu barbatu onestu, leale, piosu, plinu de iubire pentru famili'a sa, devine unu Atila care pustiesce cu focu si cu sabia locurile in cari s'a refugiatu inamiculu! Si prin ce ajunge aci? Tocmai prin calitatea care moralmente, ilu ridica atatu de susu preste rivalii sei, cari in cele din urma triumfa asupra'i: prin sublimu'i respectu pentru dreptu, prin credintia in sanctitatea lui si prin forti'a de actiune a simtiului seu de dreptu sanetosu si necorruptu.

Si in acésta i se coprinde si profunditatea tragica a sórtei: ceea ce i causédia mórtea e tocmai ceea ce i caracteriza eminentia si nobletia naturei, aventulu ideale alu simtiului de dreptu, sacrificarea'i eroica si cu totulu dispretiuitóre a ideei de dreptu ce avé miserabil'a lume de pe atunci; insolintia celoru mari si puternici, nealitatea si lasitatea judecatoriloru. Crimele ce a comisú Michael Kohlhaas cadu cu o indoita si intreita responsabilitate asupra Domnitoriului, functionariloru si judecatoriloru sei cari, cu forti'a brutale, l'au inbrancitu de pe calea dreptului pe a ilegalitatiei.

Nici o ilegalitate, pe care o suferu unu omu, fia catu de grea, nu se póte mesurá — celu putinu inaintea simtiului morale nepreocupatu — cu aceea pe care o comite autoritatea „asediata de Dumnedieu“ candu chiaru dens'a calca legea in pitiére.

(Va urmá.)

Romania.

Proclamarea Regatului.

(Urmare.)

La óra 1 1/2, Maiestatile Loru au primitu pe d. rectoru alu universitatiei din Bucuresci, pe d-nii decani si professori ai facultatiloru, precum si intregulu corpu professoralu alu scóleloru secundare si primare din Capitala.

D. rectoru alu universitatiei a cititu urmatórea adresa:

Sire!

Din'a de 11 Martiu 1881 deschide o noua Era in anele Romaniei.

Proclamarea Romaniei ca Regatu nu este de catu consecinti'a independentiei dobandita de Romani prin vitédi'a loru armata, condusa la gloria si marire de Augustulu ei Capitanu.

Nu Maiestatea Vóstra aveti trebuintia de titlu de Rege, ca-ci virtutile Maiestatiei Vóstre Ve inaltia mai pre susu de Tronulu pe care sunteti asediatu. Romani'a are trebuintia de titulu de Regatu, spre a da mai multa potere ordinei si stabilitatiei, a si

*) Shakespeare.

luă locul ce i se cuvine între Statele Europei și a reprezenta, cu mai multă demnitate, elementul civilizației în Orient.

Marele act național, înălțarea României la Regat, a produs o bucurie generală între toți românii și entuziasmul s'a întins de la o margine a țării până la cealaltă.

Corpul professoral, împărțindu-se această bucurie cu țara întreagă, vine cu cel mai profund respect, a supune la treptele Tronului Majestății Văștre felicitările sale cele mai sincere și cele mai respectuoase. Totu de odată corpul didactic se simte fericit că are ocazia să-și exprime din nou Majestății Văștre sentimentele sale de dragoste, credință și devotament.

Se trăiască Regele, Carolu I!

Se trăiască Regina Elisabeta!

Majestatea Sa a răspuns prin următoarele cuvinte:

Cuvintele ce 'Mi adresate în numele corpului professoral au un deosebit preț pentru Mine, și, împreună cu Regina, ve multumesc pentru urările ce Ne aduceți în această solemnă împrejurare. Într-adeveră o nouă Era a început pentru România în ziua de 14 Martie 1881. În acea zi au fost încoronate silințele seculare, dorințele cele mai vii ale Romanilor. Dară totu din acea zi încep nouă, și nu mai puțin mari, datorii pentru noi, acelea de a păstra și a consolida ceea ce am câștigat cu atâtea greutăți. Îndeplinirea acestor datorii va fi cu atât mai mult înlesnită cu cât toți cetățenii români vor ști a iubi și a respecta *libertatea și ordinea, muncă și știință*. Aceste deprinderi, care sunt temelii unui stat bine întocmit, corpul didactic trebuie să le sădă în sufletele tinerilor generații, dacă vom putea să pregătim pentru România viitoare, cetățeni în stare de a culege și păstra neatinșă moștenirea care o va primi de la noi. Sunt convins că corpul didactic va ști în totdeauna a însuși junimeii principii morale, sănătoase și patriotice, arătându-se astfel demn de marea sa misiune, de greu a sa răspunde, și viitorimea își va aminti cu recunoștință numele învățătorilor celor buni, precum au rămas nemuritoare numele lui Lazar și a celor cari, împreună cu dânsul, au lucrat la deșteptarea născutului românesc.

* * *

Apoi, la 2 ore, Majestatea Sa Loru au primit curtea de apel din București și tribunalul Ilfov, eforia spitalelor civile, bancă națională, creditul funciar urban, cancelaria consiliului ministrilor, ministerele, precum și toate autoritățile dependente de acele ministere.

D. președinte al consiliului de miniștri a rostit următorul discurs:

Sire!

Greu apăsau asupra României vijeliile a secolului întreg. Ai venit, și un freac a trecut de la o margine a țării până la cealaltă. Când se ridică o nouă și amenințătoare furtună, ai făcut că lumea se nu se mai îndoaie, că astăzi că și în timpurile strabunilor, viața cu tarie în sufletele Romanilor virtuțile militare și iubirea de țară. Poporul întreg, plin de entuziasm, încunună pe eroicul său Capitan cu cunună nemuritoare. Ele fura înpletite de femeile române, cari, sub conducerea Reginei, vindeau cu curaj și devotament ranile acelor cari se jertfău cu vitejie și energie pentru patriă.

Din acea zi lumină s'a făcut asupra României, în țară și în afară de țară. Conștiința despre grațitudinea ce datorim cu toții Majestății Tale deveni puternică în pepturile Romanilor. Din zi în zi se întări mai mult simțirea, că ei nu pot aduce Majestății Tale un alt omagiu de recunoștință, pentru înțelepciunea, prudența și barbatia cu care ai condus România, decât punându pe capul Domnului ei coroană regală.

Ai fost aclamat Rege în unanimitate de parlament, de toate marile Corpuri ale Statului, de țara întreagă. Astfel națiunea a proclamat în fața Europei, cu energie și tărie, că Dinastia, ce ai fondat în România, a prins rădăcinile cele mai profunde, cele mai puternice în sufletele poporului român.

Și nici nu putea să fie altfel.

De la suirea Majestății Tale pe tronul României, am avut onoarea a fi înțeles în viața intimă a Majestății Tale, și 'mi-a fost dat a constata în amănunt ceea ce națiunea cunoștea numai în trasuri generale.

Abia pusesi piciorul pe treptele Tronului, și ispitile nu Ti-au lipsit. Întreprinderile îndrăgite

erau foarte seducătoare pentru un tânăr Domn, aparținându uneia din cele mai ilustre familii domnitoare din Europa; și aceasta cu atât mai mult, cu cât poziția politică a României se părea a avea un caracter îndoielnic. Condus înse *unicamente* de simțimentul datoriei, și inspirat de aceleasi virtuți ca și Augustul Teu Părinte, ai resistat și nu Te-ai gândit de cât la interesul națiunii, precum îl simțea și îl înțelegea ea. Această faptă este o garanție nu numai pentru România, ci și pentru Puterile europene, era mai ales pentru vecinii noștri.

Înainte Majestății Tale, Tronul României a fost ocupat de Domni cu o poziție efemeră. Aceștia nu puteau stabili tradiție. Majestatea Ta ai fost dar nevoit să-ți deschizi singur o cale nouă și să crezi acele tradiții, fără de cari o țară este ca o navă fără busolă.

Negresit că a trebuit să trecem prin multe încercări pentru a ajunge la rezultatul marelui ce lăucește astăzi dinaintea noastră. Când țara privea la el, nimeni nu se putea îndoi că Majestatea Ta n'ai fost *continuu* și fără preget preocupat numai de a descoperi adevăratele cugetări și voinți ale națiunii, și a face ca ele să triumfe.

Națiunea a vădit cu fericire că Tronul n'a cădut sub influența favoritilor, și nu a putut deveni scutul unui partid. Proclamându-Te Rege, românii au aclamat pe Suveranul constituțional și liberal al Belgiei Orientale, având credința în că numele Carolu I al României va străluci în eternul alături cu numele Leopold I al Belgiei, că modelele cele mai perfecte și mai demne de imitat.

Pe aceste fundamente solide și nestramutate s'a ridicat Tronul regal al României. Acestea sunt titluri marelui, care îl înconjoară cu siguranță și cu putere.

Și, astfel, Regele Carolu I și Dinastia Sa au devenit drapelul națiunii, spre care ochii noștri sunt atinși cu iubire, cu respect și cu încredere.

Se trăiesc Majestate!

Se trăiască Majestatea Sa Regina!

Regele, răspunzând, s'a exprimat astfel:

Domnule președinte al consiliului!

Ve multumim, Regina și Eu, de frumoșele cuvinte ce Ne adresate în numele guvernului, în numele tuturor autorităților publice. Dacă, prin înțelepciunea barbatilor de stat, prin chibzuirile mature și prevederile ale omilor politici, se poate, într-un stat, ajunge la mari rezultate naționale, aceste rezultate nu se desvoltă și nu se întăresc de cât cu munca dănilă și staruitoare, cu zelul și activitatea tuturor înșășiților publici, cari trebuie să se pătrundă că, de la conștiință și strictă îndeplinire a datoriilor lor, depinde ordinea, prosperitatea și puterea patriei. Dacă dară România, prin devotamentul tuturor filor ei, a putut să ajungă la poziția la care s'a înălțat astăzi, acum, că Regat, ea are și mai multă trebuință de acest devotament, spre a menține cu onoare locul ce a ocupat, și exemplul trebuie dat, mai înainte de tot, de acei cari sunt servitorii Statului, de acei cari trebuie să se mândrească cu acest nume, de acei cari trebuie să se dovedească că sunt demni de dânsul. Nu Me îndoiu că înșășiții români, cari au dovedit că prin înțelegerea, prin instrucție, prin iubirea binelui comun, pot egala pe ori-cari alții, se vor petruce și mai mult de marile datorii cari le incumbă și, stimati și respectați ei însii, vor face se se stime și se se respecte și mai mult Regatul României.

Banchetul dat de comerțul capitalei în onoarea d-lui J. C. Brăteanu.

Duminică, 22 Martie, a fost ziua destinată pentru banchetul de comerțul capitalei otărise, se oferă primului ministru al țării.

De cu ziua, lumea atrasă de pregătirile ce se făceau, umpluse piața teatrului și trotuarul străzii Victoriei.

Totă capitală dăia, pare-se, se ia parte la această serbare, în care se încunună o viață de devotament, de muncă și de sacrificiu pentru țară, pentru onoare și rădăcirea ei.

De pe la 5 ore, circulațiunea deveni foarte nevoioasă pe strada Victoriei în dreptul teatrului național și imposibil pe piața aceluia edificiu.

Cele de înțeles trasuri ce aduseră pe invitați abia își deschisera loc și abia locul de comunicare pentru trasuri rămase deschis de aci înainte.

La 6 ore, d. Brăteanu sosi și, la intrare

fu primit de comitet, în frunte cu d. banchierul Derusi.

D. Derusi, prezentându d-lui prim-ministru, în numele comerțului, o coroană de stejar roșu următoarele cuvinte:

„Fii bine-venit între noi.

„Comerțul Capitalei, fericit că ai binevoit a primi invitațiunea sa, considera că o onoare pentru dânsul de a-ți oferi această cunună semnu al rangului ce îl ocupi în suflet și în conștiință sa.”

D. Brăteanu, foarte emoționat, răspunde câteva cuvinte de mulțumire.

În urma d-șei, condus de comitet, intră în marea sală a teatrului, unde era întinsă mesea banchetului și ocupă locul de onoare ce i se rezervase.

Nici odată vastă sala a teatrului n'a înfățișat un aspect mai incantător. Nici odată ea n'a fost mai plină și n'a resunat de aplauze și urări mai sincere și mai unanime de cât în seara de 22 Martie.

În fundul ei apărea, urcat pe un înalt soclu, bustul d-lui Brăteanu, înconjurat de flori, și parindu a presedea această serbare.

Lojele gemiau de lume; un mare număr de domne ocupase locurile și dă acestei serbare naționale caracterul unanimității de sentimente; femeile române țineau se aduca și densele, prină loră prezență, omagii și felicitări barbatului politic ce a simbolizat atât timp și simbolisădă încă ideile și aspirațiunile naționale.

Domnă I. C. Brăteanu onoră această serbare, împreună cu d-nă Withe, soția simpatichului ministru al Englei la București, și cu gingașă d-sișă Sabină Brăteanu. D-sa fu primită de comitet, care i oferă un frumos buchet.

La intrarea d-lui Brăteanu, invitații se sculară în piteorie și un frenetic salut aplaus pe primul ministru.

D. Brăteanu ocupă locul ce i se rezervase.

La stângă d-sale luă loc d-nii C. A. Rosetti, G. Cantacuzino, Teriachiu, Ioan Ghică, Boerescu, Cariagdi etc.

La dreapta, d-nii Dimitrie Ghică, Cretiescu, Baritiu, Giani, Stănescu, Ferichide, Marghilomanu, Carpu și apoi senatorii, deputatii, înalți funcționari, presă, comerțul, oficialii superiori și toți invitații luă loc.

Numerul invitaților era de 305.

Pe când invitații abia se așezaseră un d. adjutant al M. S. Regele se prezintă d-lui prim-ministru înmănuându i o scrisoare din partea Majestății Sale.

Ună ură resună în totă sală și unanime cereri se ridică pretutindeni că scrisoarea se se citească.

Scrisoarea nu se citi, înse ne-amu credut datori a o publica la alt loc.

La desert, d. Derusi ridică primul toast în onoarea M. S. Regelui. D-sa rosti următoarele cuvinte:

„Domnilor,

„În acest ospetiu plin de veselie, astăzi când românii și-au vădit realizate cele mai scumpe aspirațiuni, primă noastră urare se fia pentru senatatea Suveranilor patrioți și marinimosi ce poartă coroană Regatului României.

„Trăiască Regele!

„Trăiască Regina!”

Aplauze unanime, entusiaste și de mai multe ori repetate resună din toate partile salei. Majestatea Sa Regele și Regina fura aclamate cu un entuziasm care arare-ori s'a putut vedea.

Ală donilea toast fu rădăcat de d. Moroianu, comerciant, pentru d. I. C. Brăteanu. D. Moroianu dișe:

„Ilustre cetățene,

„Domnilor,

„Comerțul capitalei serbădă și onoră astăzi pe acela care, în totă viața sa a onorat și a practicat toate virtuțile cetățenești.

„Ne-amu întrunit se ne înveselim de reșit stralucita a luptelor patriotice ale trecutului, și se aducem omagii noastre drapelului care a fost totdeauna în fruntea luptei, fără a se pleca un singur minut înaintea pericolelor (aplaude.)

„Țara noastră a înaintat în treizeci de ani atât de mult cât alte state în timpul de secol (aplaude.)

„S'ar fi seversit ore atât de repede o operă atât de măreție, fără patriotismul, fără devotamentul, fără vigoarea, fără credința nestramutată, fără activitatea neobosită a generațiunii din care face parte d. Ioan Brătianu? (aplaude prelungite.)

„Nu, domnilor. Nimic nu se misca fără impulsia unei puteri, și puterea uriasă, care a

facutu cá Romani'a se percurga in putini ani unu spatiu de secol, e generatiunea esceptionala, ce are aci, printre noi, mai multi illustrii reprezentanti.

„Ioanu Brateanu este unulu din lucreri acelei generatiuni (aplaude generale.)

„Dela 1848 pana astadi nu s'a seversitu unu singuru faptu nationalu, de care numele seu se nu fia legatu cu o deosebita stralucire (aplaude generale.)

„Viéti'a sa este dovéda cá nu e nici-unu singuru sacrificiu, pe care elu se nu se simta fericitu a'lu face pentru binele si radicarea patriei (aplaude.)

„Nici o piedica nu'lu inspaimenta, nu'lu descuragiéda; nici o amenintiare nu'lu face se dea inapoi de pe calea ce si-a insemnatu, atatu de nemarginita e credinti'a sa in virtutile si in viitorulu natiunei romane (aplaude.)

„Acestei credintie puternice Romani'a datoresce cá in cei patru din urma ani a reesitu se transforme cu totulu opiniunea lumei despre dens'a si se se radice la rangulu inaltu ce'lu ocupa (aplaude generale.)

„Daca numele lui Ioanu Brateanu ar fi legatu de acestu singuru faptu, inca ar fi in de ajunsu spre a'i asigurá adenc'a recunoscintia a natiunei (aplaude.)

„Rare-ori s'a vedutu inse o viétia atatu de plina; rare-ori atata credintia, si atatea silintie au fostu recompensate prin atatea succese (aplaude.)

„Desteptarea Romaniei, emanciparea ei, unirea tieriloru surori, stabilirea regimului reprezentativu, asigurarea libertatiloru publice, stabilitatea si consolidarea tronului prin fundarea unei dinastii, redobandirea gloriei militare, dobandirea independintiei, inaltierea Romaniei la rangulu de Regatu, toate aceste mari fapte sunt atatea radie ale aureolei ce incungiura capulu seu albitu in servitiulu tieriei (aplaude.)

„Candu unu omu a avutu fericirea de a percurge o asemenea cariera, calumni'a si bârfirea ce s'ar încercá a'lu atinge, se sfarema cum s'a sfarimatu si cutitulu asasinului, ce ne-a amenintiatu unu momentu, cu perderea sa (aplaude prelungite si de mai multe ori repetite.)

„Permite dar, Bratene, astadi candu e sever-sita oper'a la care ai lucratu cu atata ardóre si credintia, si candu iti mai remane s'o consolidezi, permite comericiului capitalei se'ti aduca omagie sale solemne si se'ti arate etern'a sa recunoscintia, pentru totu ce-ai facutu spre radicarea si intarirea patriei (aplaude prelungite.)

„Acésta recunoscintia, suntemu incredintiati, o simte, cá si noi, intrég'a natiune, si istori'a o va consacrá in pagine neperitóre.

„Traiasca Ioanu Bratianu (aplaude prelungite, ur'a se traiasca).“

D. I. C. Brateanu se radica; sal'a intréga ilu saluta cu viui si unanime aplaude, si apoi se cufunda in cea mai adenca tacere; invitatii se stre-córa incetu incetu spre centru, spre a nu scapá nici unulu din cuvintele oratorului.

A descrie inpresiuinea ce au produsu cuvintele d-lui Bratianu e de prisosu.

Cine nu scie cá d-sa are rarulu talentu de a captivá atentiunea si judecat'a de a tîri si fermecá pe auditorii cari'lu urmédia cu o simpathia crescenda si'lu incuragiéda cu aplaude din ce in ce mai numeroase, mai calde si mai entusiaste!

Oratori'a d-lui Bratianu scapa de sub analis'a rigurósa a reguleloru sciintiei; pornita din ánima, ea nu mai cunósce alta regula de cátu adeverulu, de cátu rectitudinea de judecata, si are imensulu si rarulu meritu de a strecurá pe nesimtite in ánim'a si in mintea auditoriului convingerile si sentimentele ce incaldiescu pe oratore.

Cine nu l'a auditu nu'lu póte judecá.

Scrierea nu transmite de cátu intr'unu modu rece si adese-ori nu destulu de intielesu aceea ce gestulu privirea si intonarea facu se fia bine, imediatu si pe deplinu intielesu de auditoriu din cuvintele d-lui Brateanu.

Ne e preste potintia de a face altu-ceva de cátu a pune aci cuvintele rostite si a chiamá asupra-le atentiunea seriósá si judecat'a matura a natiunei.

(Cuventarea d-lui I. C. Bratianu va urmá in Nr. viitoriu.) Red. Obs.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Saliste, in Aprile 1881.

Spiritulu de adeverata unanitate ce a condusu pre Maiestatea Sa regin'a nóstra Elisabet'a la infintierea societatiei „Crucea rosia“ a strabatutu si in partile cele mai estreme ale monarchiei austro-ungare.

Noi cesti de sub „Frumósá“ inca nu amu remasu

inapoi, ci din contra paremise cá suntemu cei dintai, cari in comitatulu Sibiiului amu infintiatu prim'a filiala a societatiei „Crucea rosia“. — Dómn'a Aloisia Muciu Urechia, in urma apelului ce l'a primitu dela dómn'a presiedinta Lina Wächter, a conchiamatu la 6 Aprile st. n. in sal'a scólei din Saliste o adunare de dómne si domni spre a infintia numita filiala. Acésta adunare bine cercetata de intréga inteligentia din locu precum si de o parte bunicica de femei din poporu s'a enuntiatu unanimu pentru infintarea unei filiale a societatiei „Crucea rosia“ cu resiedintia in Saliste.

Numai decátu s'a purcesu la conscrierea membriloru si membriloru.

Resultatulu se póte numi bunu — din motivu, cá de si nu a sciutu multi insemnatatea si scopulu societatiei, totusi s'a facutu preste 50 membri intre carii 3 pe viatia si adeca: dómn'a Aloisia Muciu, dómn'a An'a Romanu si sociulu ei Dimitrie Romanu. — Dupa ce a premersu conscrierea membriloru a urmatu coustituirea, alegenduse de presiedenta dómn'a Aloisia Muciu Urechia, de secretaru Ludovicu Fabritius, de cassariu d. Dimitrie Romanu, precum si unu comitetu constatatoru din dómnele: Paraschiva Macsimu, Maria Zacharia, Id'a Călefiariu, An'a Romanu si Maria Comsia.

Efectuinduse coustituirea in modulu aretatú mai susu in cea mai deplina armonia si iubire fratiésca — siedinti'a prima s'a inchieiatu cu dorintia manifestata de toti, cá se dea D-dieu, cá intrunirei acesteia se i urmedie altele totu inpreunate cu scopuri filantropice si cu influentie binefacatóre asupra intregi poporatiuni. Din cununa damelor din Saliste lipsea multu regretata socie a d-lui invetiatoru si diaconu Ivanu, care cu putine septamani inainte de acésta a fostu rapita de o mórte cruda.

Veturia.

Fagarasiu, 14/4 1881.

In 9 a l. curinte s'a tñutu aici adunarea generale municipale, care a fostu bine cercetata, ceea ce este unu lucru cam rar cáci nepasarea de trebile publice si nationale a ajunsu si la noi la unu mare gradu.

Raportulu vice-comitelui despre mersulu administratiunei s'a luat in generalu la cunoscintia. Se póte dice fára a esagerá cátsi de putinu cumcá fati'a de aparatulu de administratiune si a siovismului de adi ce omóra totu simtiulu de morala, autonomi'a municipale si comunale mai exista numai dupa nume si forma séca.

Functionarii se lapeda si numescu séu alegu dupa bunulu placu alu gubernului, deci positi'a loru fiindu atatu de ne sigura —, resultatulu nu póte fi de cátu in defavorulu unei bune administratiuni.

Din acestu punctu de vedere, ori-ce discussiune asupra raportului vice-comitelui ar fi fostu a bate ap'a in chiua.

Program'a continea preste o suta de obiecte de pertractatu, care s'a luatú cá de obicei in fug'a mare.

Cele mai multe obiecte rapescu timpulu fára nici unu folosu practicú, asia pentru exemplu din multimea de recercari ale diferiteloru comitate, din care mai nici un'a de unu interesu generalu, amintescu aceea a comitatului Somogy, care ne trimite o recercare cá se partinimu propunerea cátra ministeriu cá cartile negutiatoriloru se se pórté numai in limb'a magiara altfelu se nu aiba nici o potere probatóre inaintea judecatoriei!! Cu astfelu de secaturi reactionare nu se genédia adi a pasí in publicu!! si apoi a inbetá lumea cu frase de libertate constitutionale!!

Se scie, cumcá de asia numitulu fondu de montura a regimentului romanu I de granitia — care adi — multamita bunei administratiuni din partea comitetului granitiaru din Sibiiu, a trecutu preste 300,000 fl. s'a tñutu si fondulu cu acelasiu nume a husariloru romani granitieri dela arip'a Degianiloru, din acestu comitatu.

Acestu fondu numera pana adi ceva preste 2100 fl. v. a. si e consacratu din partea proprietariloru lui, o familiiloru romane fósse husare pentru scopu culturalu.

Ministeriulu de interne a fostu provocatu municipiulu Fagarasiului, a pregatí unu statutu despre modalitatea folosirei acestui fondu in scopulu aratatu.

Fiindu-cá spiritulu de magiarisare numai cunósce nici o margine, s'a fostu pregatitu in cercurile oficiale de aici unu proiectu de statutu — dupa care din interesele acestui micu capitalu se se dee ajutóre la copii din familiile husariloru romani, inse numai la aceia care voru frecuentá scól'a magiara de statutu din Fagarasiu, la care in unu paragrafu se dice si aceea, cá in lips'a de astfelu de copii in numit'a scóla, ajutórele din acestu fondu se se inparta si la altii (prin urmare chiaru si de alta nationalitate.)

Fondulu se se administredie din partea comitatului.

Acestu proiectu de statutu, care dispunea despre proprietate straina, fára scirea si invoierea proprietariloru si chiaru contra interesului acelora, combatutu in adunarea municipale din Octobre 1880 prin dd. Codru si Romanu fu delaturatu si totuodata s'a alesu o comisiune in persónele dd. Danila Gramoiu, Ioanu Romanu si Danila Sierbanu care se pregátésca unu altu proiectu de statutu.

Acestu nou proiectu de statutu primitu de adunarea municipale extra-ordinarie tñuta in Decembre 1880 si substernutu ministrului de interne spre aprobare, contine in esentia:

1. cá fondulu se va administrá de cátra comitetulu fondului granitieriloru din Sibiiu.

2. cá $\frac{1}{3}$ parte din dobandile anuale se va adaoge capitalului.

3. cá restulu de $\frac{2}{3}$ parti a intereselor anuali se va platí cá léfa unei invetiátore de fetitie la scól'a

granitiarésca din comun'a Voil'a, éra candu fondulu va concede, si inpartirea de ajutóre acestea se voru dá numai la copii din familiile romane fósse husare.

Ministeriulu retrimite municipiulu acestu statutu cu provocare cá se ia in considerare dorintia esprimata din partea inspectorului regiu scolariu d. Koos pentru a se dá ajutóre din acestu fondu numai pentru copii fostiloru husari romani cari voru frecuentá scól'a magiara de statutu din Fagarasiu.

Maioritatea adunarei la propunerea d. Micu sustine statutul votatu, si róga de nou inaltulu ministru pentru aprobarea lui.

Magiarisarea acestui comitatu prin scól'a magiara de statutu din Fagarasiu nu numai nu face nici unu progresu, ba potemu afirmá dupa propri'a esperintia cá copii de nationalitate magiara care nu au sciutu limb'a romana o invatia dela baetii romani cu care conversédia romanesce cu tóte cá limb'a romana nu se propune in scóla.

Dara si spiritulu de ante magiarisare este fósse favorabilu, si nici se póte altfelu dupa atata sila de magiarisare.

Nu fára interesu a fostu si desbaterea relative la vam'a de tégur in comun'a Fagarasiu.

Dreptulu de vama de tégur, este proprietatea bisericeii unguresci, inca de pe timpulu principiloru reformati, inse cev'a intunecime domnesce asupra acestui dreptu, cáci nimeni n'a vedutu pretiósá donatiune, din care cauza intre biserica si publiculu platitoriu a domnit si domnesce mare frecare. Din caus'a comasatiunei la comun'a Fagarasiu, fiindu biserica silita a tñé spre scopulu terengulu deosebitu pe spessele sale, cere dela ministru urcarea taxelor.

Erá interesantu a vedé, cá in cunoscintia de nedreptatea cauzei si mai multi unguri reformati au combatutu neintemeiata cerere a bisericeii. In fine dupa lungi desbateri la propunerea bine motivata a vicariului Micu se respinge cererea si in acestu sensu se prescrie a o adresá cátra ministeriu.

Cetindu-se rescriptulu minist. prin care aprobédia noulu statutu municipalu se decide a se tipari in limb'a romana si magiara si a se distribuí toturor comunelor si membriloru adunarei municipali.

Urmandu alegerea de presiedinte si unu asessoru la scaunulu orfanale s'a alesu in comissiunea candidato: Romanu, Puscariu si Micu.

La postulu de presiedinte la propunerea adv. Romanu dintre 2 candidati Nagy Lázár si Ioanu Turecu se aclamédia celu din urma, éra la postulu de asessoru se aclamédia Laurianu Negrea.

Celelalte obiecte pertractate au avutu mai multu numai unu interesu locale.

Corp.

— Reginulu sasescu, 15 Aprile 1881.

Clubulu alegatoriloru romani, din cercurile electorali Reginulu sasescu si Geanisagu, in urm'a convocarei din 31 Decembre si resp. din 16 Martiu c. si-a tñutu siedinti'a sa la 7 Aprile c. in cancelaria presiedinteliu Barbu. Acésta siedintia din cauza esundariloru si a drumuriloru desfundate, a fostu nu prea dupa asteptare cercetata, cu atata inse a fostu mai ánimata, discussiunile au fostu fósse interesante si instructive, in cátu avemu sperantia cá lucrurile voru lua-o spre bine si la noi. Alegatorii sau convinsu prin motive inprumutate, cá sub inpregiurarile vitrege de astadi, fatia de alegerile de deputati nu potemu fi decátu passivisti.

Dupa aceste discussiuni sa alesu de delegatii aloru 2 ceruri electorali in unanimitate presiedintele clubului adv. P. Barbu, adv. Michailu Orbonasiu, preotii Galacteonu Siagau si Alesandru Ter-noveanu.

Unulu din cei presenti-

Sciri diverse.

— (O rugare.) De órece comitetulu centralu electoralu din Sibiiu fatia, cu resultatulu alegeriloru de delegati la conferentia conchiamata pe diu'a de 12 Maiu st. n. la Sibiiu, a observatu si continua a observa o tacere nejustificabila, ce ar face onóre unui colegiu de trapisti, nefacendu pana in momentulu acesta vreo comunicare oficiósá nici chiaru pressei romane locale, prin acestea ne luamu libertate a ne adresa cátra diferitele comitete ale cercuriloru electorale, cu rogarea, cá se binevoiésca a ne insciintia directu despre resultatulu alegeriloru facute. Era de datorita bine-intielésa a onor. Comitetu centralu, si publiculu este in dreptu se pretindia dela densulu publicarea neintardiata a alegeriloru facute, pentru cá se fia orientatu si se nu se intimple; precum dejá s'a si intimplatu, cá aceeaasi persóna se fia candidata in doué si trei ceruri electorale, nepotenduse sci daca este dejá alésa séu nu.

Red. „Obs.“

— (Alegere sinodala.) In 29 Martiu st. v. a. c. a avutu locu alegerea de intregire a unui deputatu sinodalu pentru periodulu 1879—1881 in cerculu elect. II alu Salistei. La scrutiniu a reusitu alesu cá deputatu sinodalu d-lu Visariou Romanu, directorele institutului de creditu si de economii „Albin'a“, cu 1090 voturi, avendu contra candidatulu seu numai 500 voturi.

— (Necrologu.) Daniele Gallu, notariu cerc. si proprietariu in Secuieu, cu socia sa Justin'a nasc. Unguru, cá parinti; fiii lor: Victori'a, maritata Dr. Em. Filipanu medicu suprefecturale in Naseudu, Joanitia, Justin'a si Virgini'a, cá sorori si respectivu frate, cu ánim'a infranta de cea mai sfasiátóre dorere anuntia, cá multu iubit'a lorú fíica si respective sora

Corneli'a Gallu

in Naseudu la 11 Aprile st. n. dupa prandiu, in flórea inpupinda a vietiei, fiendu de 16 ani, si-a datu candidulu sufletu in manile Creatoriului.

Remasitiile pamentesci ale buneii, blandei, in-tiepte', de toti iubitei copile s'au astrucatu la 16 lun'a curente st. n. in cimiteriulu bisericeii romane gr.-cath. din Secuieu; la care trista functiune au consangeni, amicii si multi cunoscuti.

Secuieu, 14 Aprile n. 1881.

Fia-i tierin'a usióra!

— (Convocare.) Pe bas'a decisiunei comisiunei permanente a clubului electorale din cerculu Bánfy Huedinului am onóre a conchiamá pre toti alegatorii romani din atinsulu cercu la una conferentia (adunare) electorale care se va tîné in opidutu Bánfy Hunyad la 14/26 Aprile séu a 3 di dupa santele Pasci in localitatile ospetariei „Tigrului“.

Morlac'a, 13 Aprile 1881.

Anania Popu,
pres. comiss. elect.

— (Convocare.) Subscrisii in sperantia, cá se voru mai indreptá drumurile cele desfundate ale Campiei invita pe toti p. t. alegatori romani din cerculu (colegiulu) electorale dietalu alu Tergulu-Murasiului din comitatulu Murasiu-Turd'a a participá la adunarea electorale, ce se va tîné in 2 Maiu st. nou, in localitatea scólei greco-cath. in Bandu (Mező-Bánd) la 10 óre antemeridiane, pentru a formá unu clubu electoralu cercuale si pentru a alege 2 deputati la conferinti'a generale electorale a toturorú alegatoriloru din tóte colegiele (cercurile) electorale ale Transilvaniei, ce va avé locu in 12 Maiu in Sibiiu cu scopu de a se consultá asupra tinutei romaniloru ardeleni fatia de alegerele dietali viitóre.

Datu in Tergulu-Murasiului, 10 Aprile.

Din increderea mai multorú alegatori.

Vasiliu Hossu, Simionu Calutiu,
protopopu. avocat.

— (Invitare.) Alegatorii romani din tóte cercurile de alegere ale comitatului Satumare prin acésta sunt invitati cu tóta onórea a se infatiosia la conferentia ce se va tînea Joi dupa Pasci adeca 28 Aprile st. n. in opidulu Seini (Szinre-Varálja) in sal'a otelului „Coróna“ diminétia la 10 óre, pentru alegerea delegatiloru respectivelorú cercuri pentru conferentia generala ce se va tîné in Sibiiu la 12 Maiu a. c.

Satumare, 13 Aprile 1881.

In numele comitetului centralu permanentu: Joanu Darabáth, canonicu onorariu cá presiedinte. Joanu Popu, advocatu cá secretariu. Joanu Marcu, Georgiu Marchisiu, protopopi cá vice-presiedinti.

— (List'a III) a contribuitoriloru in favórea infintiandei scóle romane de fetitie in Sibiiu.

Din biletele balului arangiatu la 21 Februariu a. c. din partea damelor romane din Sibiiu, afara de sumele aretate in listele precedinti au mai incursu urmatórele contribuiri marinimóse, cari prin acésta se cuitédia cu cea mai profunda multiamita:

1. Din Siomcut'a mare prin d-lu Nicolau Nilvanu adv.: dela p. t. Vasiliu Dragosiu advocatu, Alesandru Cziple practicantu la judecatoria reg., Teodoru Blaga invetiatoriu si colectantele câte 1 fl. = 4 fl.

2. Din Buteni prin d. Const. Gurbanu protopopu: Emilia Gurbanu si Ana Ardeleanu câte 2 fl., Antonia Dunca, Alesandra Popescu, Zeni Gazta, Berta Campianu, Eufemia Duma, Amalia Popoviciu, Ana Cretiu, Alesandru Popoviciu, Melania Onca si Maria Palincasiu câte 1 fl. = 14 fl.

3. Din Borgo-Prundu prin d. Joanu Triffu: p. t. Susana Ciatu, Moise Popu, Albert Poltz,

Joanu Triffu, Vasilie Popusi Lazaru Saiovics câte 1 fl. = 6 fl.

4. Din Abrudu prin dn'a An'a Gallu: p. t. Ana Gallu 3 fl., Ana Filipu 2 fl., Josefa Ciura, Amalia Candrea, Elena Adamoviciu, Ana Ivascu, Johana Balossu, Ludmila Draia, Ana Lobontiu, Maria Fizesianu si Margareta Balta câte 1 fl. = 14 fl.

5. Din Lipov'a prin d. Joanu Tuducescu: p. t. P. Simonu comerciantu, T. Suricescu notariu, G. Suciu padurariu si colectantele câte 1 fl. = 4 fl.

6. Din Radn'a prin d. P. Tulcanu: p. t. Dr. Adam Walthier, Carolu Berta, Josifu Ternaigó, Gligoriu Marienescu, Dimitrie Nicolici, Mairovitz Mór, Basiliu Jotica, Gavrilu Papp, Dimitrie Veche, Pavelu Tulcanu câte 1 fl. si Antoniu Zolyomi 2 fl. = 12 fl.

7. Prin d. Dionisiu Romanu din Mediasiu: p. t. Joanu Bozosanu parochu in Mozna si colectantele câte 1 fl. = 2 fl.

8. Din Reghinu prin d. adv. P. P. Barbu dela p. t. Sidonia Crisianu 2 fl., Elena Barbu 1 fl. 50 cr., Carolina Orbonasiu, Ecaterina Sceopulu, Georgiu Popu, Josifu Fincu, Nicolau Mantia not. in Ibanesci, J. E. A. Crisianu, Leonu Lupu preotu in Nodacu, Alesandru Ternoveanu preotu in Orsiova, Joanu Fulea preotu in Jabenitia, Galataeonu Siagau preotu in Idicelu, Joanu Brania preotu in Maierau, Patriciu Barbu câte 1 fl. si Georgiu Maioru 50 cr. = 16 fl.

9. P. t. d. Petru Mihályi deput. dietalu din Saraseu 6 fl.

10. P. t. d. Dr. Stefanu Erdélyi din Baia de Crisiu 4 fl. — Sum'a totala 82 fl.

Sibiiu, 18 Aprile 1881.

Maria Cosma,
presiedint'a interinale a reuniunei
femeiloru romane din Sibiiu.

NB. La sum'a de 16 fl. colectata prin d. adv. Joanu Cosieriu din Alb'a-Jul'a si publicata in List'a II au contribuitu: p. t. Eufemia Cosieriu, Maria Filipu, Ana Sandor câte 3 fl., Zoitia Piosiu, Cristina Barbu, Elena Tordasianu, Amalia Basiotta, Emilia Nicola, Ecaterina Popu si Ana Patiti câte 1 fl.

„ALBIN'A“

instituto de creditu si de economii
in Sibiiu.

In sensulu conclusului adunarei generale din 29 Martiu a. c. a societatiei nóstre, alu optulea cuponu dela actiunile institutului nostru scadietoriu la 1 Juliu 1881, se va rescumperá dela acésta di la cass'a nóstra in Sibiiu cu 10 florini si pana atunci inse se escomptédia acelu cuponu la cass'a nóstra de adi incolo ori candu, adeca se rescumpara pe langa subtragerea interesselorú de 6% pe timpulu pana la 1 Juliu a. c.

Sibiiu, 10 Aprile 1881.

(18) 1—2

Directiunea institutului.

O bóla ce insufia grija, de care suferé multe classe de locuitori.

Bol'a incepe cu mici neregularitati ale stomachului, care daca nu le vei baga in sama, ataca totu corpulu, anume rinichii, ficatul, preste totu intrég'a sistema mistuitóre, in cátu existentia iti e de compatimitu si numai mórtea te póte scapa de acésta suferintia. Adesea patientele nu scie de ce bóla suferé. Daca inse elu se intréba pe sinesi, atunci va pricepe unde si care este ból'a lui.

Intrebare: Me dóre ceva, simtiu dupa mancare ceva greutate in respiratiune? Me simtiu greu, imi vinu si ametieli? Nu cumva ochii au simptome de galbinare? Nu cumva candu me desteptu din somnu, limb'a, ceriulu gurei si dintii, gur'a tóta imi e prea balósa? Simtiu durere in cóste sau de spinare? Nu cumva simtiu cá se ingrósia laturea drépta, cá si cum ar cresce ficatul? Este o lancedime sau ametiéla, care m'au apucatu, candu stau dreptu in susu? Este udulu coloratu usioru sau multu, insoçitu de unu sedimentu, ce se vede in vasu? Dupa mancare, este mistuirea insoçita de inflarea panteceului? Produce de venturi si rúgaieli? Nu simti de multeori batetura de áanima? Diversele aceaste simptome nu apparu dintr'odata, dara una câte una nacajescu pe patientu cátuva timpu si sunt antemergatóriale unei bóle fórté grele.

Daca acésta bóla este nesocotita mai multu timpu, ea produce tuse uscata, insoçita de grétia. Mai tardiu pielea ti se usca si ia colóre galbina urita, manile si pitioarele iti sunt coperite totudeauna de sudori reci. Cu cátu se bolnavescu mai tare rinichii si ficatul, cu atátu mai curendu vinu si doreri rheumatice, candu apoi cur'a usitata

contra acestei bóle, nu mai ajuta nimicu.

Este fórté necessariu, cá acésta bóla se se curesc cátu se póte mai iute, indata la inceputulu ei, ceea ce se póte face cu puçintica medicina, care se póte considera cá mediuloculu adevératu spre a infrange ból'a, a restaura apetitul si organele mistuitóre a le insanetosiá. — Acésta bóla se numesce: **Bóla de ficatu**, éra midiu-loculu celu mai bunu si mai siguru este: „**Estractulu lui Shäker**“, unu preparatu vegetabile, care se produce in Americ'a pentru proprietariulu A. J. White in New-York, in Londra si Frankfurt la Main. Acestu medicamentu lovesce in basea bólei si o scóte cu totulu din integulu sistemu alu corpului.

Se afla de vendiare in depozite: Aradu la Ferdinand Csaja; Math. Rozsnyai. Bud'a-Pesta: Josifu Török in strad'a regésca. Oradea-mare: Georgie Nyiri si la Misericordiani. Sibiiu: Augustu Deutsch. Hod-Mező-Vásárhely: Jul. Kiss. Caransebesiu: J. F. Müller. Clusiu: Joanu Biro, Nic. de Széky. Brasiovu: Fried. Steiner jun., Eduard Kugler. Oravitia: A. C. Knobloch. Segedinu: Alb. Kovács. Versietiu: G. Bienert, droguistu.

Proprietariu A. J. White; Agentur'a principala si en gros (cu ridicat'a) pentru Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a la Jos. de Török, apothecariu in Bud'a-Pest'a, strad'a regésca Nr. 12. (8) 6—6

Cesaro-regescu unice privilegiatele

Scule (serviciu) de mésa patentate.

Aceste scule de mésa patentate sunt cele mai noue, mai elegante si mai bune pentru folosirea de tóte dilele. Ele sunt celu mai frumosu ornamentu pentru fiecare menagiu. In fiecare bucata notata mai la vale, precum eutiut, furentia, lingura etc. se afla incinsa o **pétra scumpa escelentu imitata** precum amethyst, opalu, saphiru, rubinu, smaragdu etc. Tóte obiectele notate mai josu sunt facute de dintregulu dintr'unu metalu albu cá argintulu, care chiaru dupa o intrebuintiare de mai multi ani isi pastrédia colórea sa veritabila de argintu. Pentru acésta se ofere o **garantia de 10 ani**. Urmatórele 24 bucati de **serviciu patentatu de mésa** costa la olalta numai fl. 3.75 si adeca:

- 6 bucati cutite de mésa patentate,
- 6 „ furcutie de mésa patentate,
- 6 „ linguri de mésa patentate,
- 6 „ linguri de cafea patentate.

Laolalta 24 bucati cu fabulosu de estinulu pretiu de numai

fl. 3.75

pre langa **garantia** in scrisu pentru conservarea colórei lorú de argintu si a buneii lorú calitati. La o cum-
parare dintr'odata a 48 bucati din aceste scule de mésa, le oferimu acestea in cartóne practice facute anume spre acestu scopu cu pretiulu numai de fl. 7 tóte 48 de bucati. Pre langa acestea mai recomandamu: **Linguri mari patentate** pentru scosu supu cu 50 cr., **linguri patentate** pentru scosu lapte cu 35 cr., **linguri pentru legume, massive, patentate**, 45 cr., o **fassa mare de presentatu** 90 cr., **ulcioru pentru lapte de marime mijlocie** fl. 2.50, **unu ulcioru pentru thee, de marime mijlocie**, fl. 3, o **cuthia pentru zaharu, façonata, cu coperisiu**, fl. 1.80, **cuthia pentru zaharu, cu gravuri fine**, fl. 2.40, **sfesnice pentru mésa, elegante, inalte, façon goticu, 1 parechie** fl. 2.25, aceleasi cu gravuri fine fl. 3.25, **salaritie si pipernitie** 60 cr., **puratóre pentru uleu si otietu**, in doue parti, cu sticle de cristalu fl. 3.50, in patru parti fl. 4.75, **piramida pentru chibrituri (lemnusi) de mésa** fl. 1.20, **dose pentru tutunu, gravate, cu capacu saritoru** 1.25, **dopuri pentru sticle cu figuri comice**, 3 bucati 60 cr., si inca o mie de alte obiecte. 10 ani **garantia** pentru conservarea colórei de argintu a toturorú obiectelorú de mai susu si pentru cea mai buna calitate a lorú.

Comandele se efectuédia prompt si conscientiosu, pre langa rambursa (Postnachnahme) séu prealabila tramitere a pretiului. Scrisorile sunt a se adresa la

NB.

Sute de scrisori de multiamita si recunoscintia stau in buroulu nostru spre informare publica. Imitarea si falsificarea se voru pedepsi pe calea legii.

(9) 5—10

Blau & Kann, depositories generali,
Vien'a, I, Heinrichshof.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.